21.3.2017

EDUSKUNTA
Maa- ja metsätalousvaliokunta

Viite: MmV 23.3.2017/VNS 2/2017 vp
Ruoka 2030 - ruokapoliittinen selonteko

Lausunto Ruoka 2030 ruokapoliittisesta selonteosta

Maa- ja metsätalousvaliokunta on kutsunut Hansel Oy:n asiantuntijana kuultavaksi Valtioneuvoston Ruoka 2030 ruokapoliittisesta selonteosta.

Hansel Oy (myöhemmin Hansel) on valtion yhteishankintayksikkö, joka vastaa valtionhallinnon yhteishankintojen toteuttamisesta ja kilpailuttaa puitejärjestelyjä mm. elintarvikehankinnoista ja ravintolapalveluista valtion virastojen ja laitosten sekä Hanselin asiakkaina olevien budjettitalouden ulkopuolisten yksiköiden kuten yliopistojen ja korkeakoulujen käyttöön. Hansel noudattaa kilpailutuksissaan julkisia hankintoja koskevaa lainsäädäntöä. Hansel suhtautuu myönteisesti Valtioneuvoston ruokapoliittisessa selonteossa esitettyihin tavoitteisiin. Hansel nostaa esille tässä lausunnossa erityisesti selonteon kappaleissa 8.2 ja 8.3 esitettyjä seikkoja, jotka liittyvät julkisina hankintoina toteutettaviin elintarvike- ja ravintolapalveluhankintoihin.

Tuotantoeläinten hyvinvointia koskeva laatujärjestelmä

Kappaleessa 8.2 on tuotu esille eläinten hyvinvointia koskeva tuotantotapa, jonka osalta selonteossa hyvin korostetaan suomalaisen tuotannon osaamista ja vahvuuksia ottaa huomioon tuotantoeläinten tarpeet entistä paremmin. Tämän seikan hyödyntäminen julkisissa hankinnoissa edellyttää laatumerkintä- tai muun todentamisjärjestelmän luomista ja siitä tiedottamista.

Tarvitaan siis laatujärjestelmä, jonka avulla ruokaketjun eri portaat kykenisivät todentamaan ketjun alusta tuotantotilalta lähtien ja päätyen teurastamon ja tukkukaupan kautta elintarvikekauppaan ja asiakkaille, että myytävä tuote on peräisin tilalta, jossa eläinten hyvinvointi on varmistettu. Tällä tavalla voitaisiin varmistua siitä, ettei esimerkiksi sikojen saparoita ei ole typistetty, broilerin nokkia ei ole katkaistu tai että kananmunat ovat salmonellavapaita ja näin todentaa tuotantoeläinten hyvinvointia koskeva tuotteeseen liittyvä vaatimus.

Sikatilojen osalta tämä työ on käynnistynyt Eläinten terveys ETT ry:n toimesta, joka on tuottanut sikaloiden terveysrekisteri Sikavan ja jolle on olemassa sertifioitu laatujärjestelmä. Hansel korostaa, että vastaavanlainen laatujärjestelmä tarvittaisiin myös broileri- ja munatiloille, jotta tuotantoeläinten hyvinvointia koskeva vaatimus olisi helposti todennettavissa sekä hankintayksiköiden että kuluttajien osalta. Lisäksi tämän asian tiedottamiseen hankintayksiköille ja kuluttajille tulisi panostaa.

Hansel Oy
PL 1386
00101 Helsinki
(Mannerheiminaukio 1 A)
Puh. 0294 444 200
Faksi 0294 444 399

Hansel Ab
PB 1386
00101 Helsingfors
(Mannerheimplatsen 1 A)
Tfn 0294 444 200
Fax 0294 444 399

Hansel Ltd.
P.O. Box 1386
FI-00101 Helsinki
(Mannerheiminaukio 1 A)
Tel. +358 294 444 200
Fax +358 294 444 399

Y-tunnus 0988084-1
FO-nummer 0988084-1
VAT FI09880841

www.hansel.fi

21.3.2017

Kotimaisuuden huomioon ottaminen julkisissa hankinnoissa

Selonteossa on korostettu kotimaisuuden huomioon ottamista julkisissa hankinnoissa unohtamatta kuitenkaan EU:n tavaroiden vapaan liikkuvuuden periaatetta. Hansel on omissa kilpailutuksissaan mahdollistanut sen, että elintarvikehankinnoissa voidaan tehdä valtakunnallisen puitesopimuksen lisäksi erillisiä hankintoja tuoreen leivän, tuoreen kalan sekä esikäsittelemättömän tai esikäsitellyn perunan osalta. Näillä keinoin voidaan mahdollistaa se, että Hanselin asiakkaat voivat omissa vaatimuksissa huomioida selonteossa mainitut esimerkit leipomotuotteiden toimittamisesta leipomokuljetuslaatikossa pakkaamattomana tai perunan toimittaminen pestynä ja kuorittuna.

Hansel tuo kuitenkin esille sen, että kotimaisuuden vaatiminen julkisissa hankinnoissa ei ole hankintadirektiivin ja julkisten hankintojen lainsäädännön mukaista. Hankintayksiköitä voidaan kannustaa vaatimaan tuoreutta taikka hankkimaan mustikoita ja puolukoita, jolloin suomalaisilla tuottajilla on hyvät mahdollisuudet menestyä tarjouskilpailuissa. Kotimaisen tuotannon vaatiminen on sen sijaan selkeästi hankintalainsäädännön vastaista ja altis markkinaoikeusvalituksille.

Lopuksi korostamme, että Hanselin elintarvikkeita koskevan puitesopimuksen tuotevalikoimaan kuuluu luomutuotteita ja reilun kaupan tuotteita.

Hansel Oy

Olli Leskinen
Yksikön päällikkö